

LOVDATA

Lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven)

Dato LOV-2022-03-11-9

Departement Finansdepartementet

Ikrafttredelse Kongen bestemmer

Endrer [LOV-1981-05-22-25](#), [LOV-1997-06-13-42](#), [LOV-2003-06-27-57](#), [LOV-2005-06-17-67](#), [LOV-2005-06-17-90](#), [LOV-2007-12-21-119](#), [LOV-2008-05-15-35](#)

Kunngjort 11.03.2022 kl. 14.25

Korttittel Vareførselsloven

Kapitteloversikt:

Kapittel 1 Innledende bestemmelser (§§ 1-1 - 1-5)

Kapittel 2 Plikter ved ankomst til tollområdet (§§ 2-1 - 2-6)

Kapittel 3 Tollbehandling ved innførsel (§§ 3-1 - 3-7)

Kapittel 4 Tollprosedyrer ved innførsel (§§ 4-1 - 4-8)

Kapittel 5 Plikter ved utførsel og utstedelse av opprinnelsesbevis (§§ 5-1 - 5-12)

Kapittel 6 Klassifisering og tollverdi (§§ 6-1 - 6-12)

Kapittel 7 Særlige forvaltningsregler (§§ 7-1 - 7-20)

Kapittel 8 Kontroll (§§ 8-1 - 8-16)

Kapittel 9 Samarbeid med annen stat (§§ 9-1 - 9-9)

Kapittel 10 Tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter (§§ 10-1 - 10-10)

Kapittel 11 Tilbakehold og beslag av varer mv. (§§ 11-1 - 11-7)

Kapittel 12 Administrative reaksjoner og straff (§§ 12-1 - 12-11)

Kapittel 13 Handelstiltak (§§ 13-1 - 13-12)

Kapittel 14 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover (§§ 14-1 - 14-3)

Prop.237 L (2020–2021), [Innst.173 L \(2021–2022\)](#), [Lovvedtak 43 \(2021–2022\)](#). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 3. og 8. mars 2022. Fremmet av Finansdepartementet.

Følgende lov oppheves:

[Lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel \(tolloven\)](#).

Endringer i følgende lover:

- 1 [Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker \(straffeprosessloven\)](#).
- 2 [Lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten \(kystvaktloven\)](#).
- 3 [Lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone](#).
- 4 [Lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav \(skattebetalingsloven\)](#).
- 5 [Lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister \(tvisteloven\)](#).
- 6 [Lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her \(utlendingsloven\)](#).

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1. Lovens formål

Loven skal

- a. sikre riktige og fullstendige opplysninger om varer som inn- og utføres, som grunnlag for fastsetting av avgifter og til bruk for kartlegging og statistikk
- b. bidra til å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer ved å sikre at restriksjoner gitt av hensyn til blant annet samfunnssikkerhet, beskyttelse av menneskers liv og helse, dyrevelferd, plantevern og miljøvern overholdes
- c. sikre at Norge overholder sine forpliktelser etter internasjonale avtaler om grensekryssende vareførsel.

§ 1-2. Lovens virkeområde

(1) Loven gjelder innhenting av opplysninger om og kontroll med varer som føres inn i og ut av tollområdet. Loven gjelder også tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter, og iverksetting av handelstiltak.

(2) Tollområdet er det norske fastlandet og territorialfarvannet, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland.

(3) For håndheving av loven på annen stats territorium gjelder [kapittel 9](#).

(4) Lovens bestemmelser om kontroll gjelder også i den tilstøtende sonen utenfor territorialfarvannet.

(5) Departementet kan gi forskrift om lovens virkeområde, herunder i hvilken utstrekning de enkelte bestemmelsene skal gjelde for trafikk til og fra boreplattformer, utvinningsanlegg og lignende på havet, i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster.

(6) Departementet kan gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen, og om disse områdene hver for seg eller sammen skal være eget tollområde. Departementet kan også fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

§ 1-3. Definisjoner

I denne loven menes med

- a. deklarasjonspliktig: den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av
- b. deklarasjon: en melding om at en vare skal underlegges en bestemt tollprosedyre

- c. fartøy: ethvert transportmiddel til vanns
- d. fører: den som har kommandoen på et transportmiddel
- e. innførsel: at en vare føres inn i tollområdet
- f. luftfartøy: ethvert transportmiddel i luften
- g. utførsel: at en vare føres ut av tollområdet
- h. vare: alt som omfattes av forskrift om klassifisering av varer.

§ 1-4. *Politiattest*

(1) Tollmyndighetene kan kreve fremleggelse av ordinær politiattest i forbindelse med tilsetninger. Ved tilsetning i særskilte stillinger kan det kreves utvidet og uttømmende politiattest.

(2) I vurderingen av om politiattest skal kreves, og i tilfelle hvilken type attest, skal det blant annet tas hensyn til stillingens art, omfang og varighet, hvilke rettigheter og plikter som ligger til stillingen, og hvilke oppgaver som skal utføres.

§ 1-5. *Forholdet til forvaltningsloven*

Forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet, hvis ikke annet er bestemt i denne loven.

Kapittel 2 Plikter ved ankomst til tollområdet

§ 2-1. *Forhåndsvarsel om varer*

(1) Den som bringer en vare til tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Forhåndsvarsel skal ikke gis om varer som kommer direkte fra tollområdet i Den europeiske union eller tollområdet i Sveits og dens tollenklaaver. Tilsvarende gjelder varer fra Fyrstedømmet Liechtenstein så lenge Fyrstedømmet er tilknyttet Sveits gjennom Tolluniontraktaten av 29. mars 1923.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikten til å forhåndsvarsle og om unntak fra plikten. Departementet kan også gi forskrift om lettelser i varslingsplikten for autoriserte foretak.

§ 2-2. *Bestemmelsessted ved ankomst til tollområdet*

(1) Føreren av transportmiddel som kommer til tollområdet på vei til et innenriks sted, skal sørge for at transportmiddelet går direkte til et sted hvor tollmyndighetene er stasjonert, med mindre tollmyndighetenes tillatelse til å gå til et annet sted er innhentet på forhånd.

(2) Tollmyndighetene kan pålegge føreren av fartøy og luftfartøy å følge bestemte fly- eller seilingsleder, og kan pålegge føreren av motorvogn som er på vei til tollområdet, å følge bestemte veier.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikter for føreren av transportmiddel, herunder om fremgangsmåten for innhenting av tillatelse, om fly- og seilingsleder og om unntak fra pliktene.

§ 2-3. *Melde- og opplysningsplikt om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet*

(1) Føreren av fartøy og luftfartøy skal melde fra til tollmyndighetene om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet. I meldingen skal det gis opplysninger om transportmiddelet, besetningen og varer som bringes med som last. Melding kan gis av andre på førerens vegne.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvilke opplysninger som skal gis, når opplysningene skal gis, leveringsmåten og om unntak fra pliktene. Departementet kan gi forskrift om at melde- og opplysningsplikten også skal gjelde for fører av motorvogn og tog.

§ 2-4. Fremleggelse av varer for kontroll

(1) Den som innfører en vare til tollområdet, skal legge varen frem for tollmyndighetene for kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om fremleggelse, herunder om hvor og hvordan fremleggelsen skal skje, og om unntak fra fremleggesplikten.

§ 2-5. Tillatelse til videre transport i tollområdet

(1) Dersom det i et fartøy er varer, herunder proviant, som ikke er tollbehandlet ved innførselen, må føreren ikke la fartøyet gå videre til et annet sted i tollområdet før tollmyndighetene har gitt tillatelse til det. §§ 2-2 til 2-4 og 2-6 gjelder ved ankomst til nytt bestemmelsessted i tollområdet.

(2) Departementet kan gi forskrift om tillatelse til videre transport i tollområdet av varer som ikke er tollbehandlet, og fastsette at slik tillatelse kan gis føreren av andre transportmidler.

§ 2-6. Lossing

(1) Varer som ikke er tollbehandlet, må ikke losses eller på annen måte fjernes fra et transportmiddel før tollmyndighetene har gitt tillatelse til det. Ved lossing i nødstilfelle skal føreren snarest mulig melde fra til tollmyndighetene om lossingen.

(2) Departementet kan gi forskrift om lossing, herunder at lossing bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider eller i bestemte områder, og om unntak fra plikten til å innhente tillatelse før lossing.

Kapittel 3 Tollbehandling ved innførsel

§ 3-1. Tollbehandling av varer som innføres til tollområdet

(1) Varer som innføres til tollområdet, skal enten underlegges en tollprosedyre etter kapittel 4 eller gjenutføres eller avstås etter § 3-7.

(2) Med tollmyndighetenes godkjenning og mot eventuell sikkerhetsstillelse kan varer likevel ligge midlertidig på losseplassen eller lagres på annen måte.

(3) Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om tollbehandling ved innførsel og om omkostninger og sikkerhetsstillelse ved midlertidig lagring av varer.

§ 3-2. Deklarering av varer

- (1) For alle varer som skal underlegges en tollprosedyre, skal det leveres en deklarasjon tilpasset den aktuelle prosedyren.
- (2) En deklarasjon skal inneholde alle opplysninger som er nødvendige for den prosedyren varen skal underlegges.
- (3) Departementet kan gi forskrift om leveringsmåten for deklarasjoner.

§ 3-3. Levering av deklarasjon

- (1) Enhver som kan gi de opplysningene som er nødvendige for den valgte prosedyren, kan levere deklarasjonen. Dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne. Den som leverer deklarasjonen, må kunne legge frem den aktuelle varen eller få den fremlagt for tollmyndighetene.
- (2) Dersom en prosedyre medfører særlige forpliktelser for en bestemt person, skal deklarasjonen leveres av denne personen eller dennes fullmektig.
- (3) Deklarasjonen kan leveres før varen legges frem for tollmyndighetene. Hvis varen ikke legges frem senest 30 dager etter at deklarasjonen er levert, anses deklarasjonen som ikke levert.

§ 3-4. Aksept av deklarasjon

- (1) En deklarasjon aksepteres når den oppfylder vilkårene i §§ 3-2 og 3-3 og varen som deklarasjonen gjelder, er fremlagt for tollmyndighetene.
- (2) Tidspunktet for aksept skal legges til grunn ved anvendelse av bestemmelsene som gjelder for prosedyren varen deklarerer for.

§ 3-5. Frigjøring av vare

- (1) Når vilkårene for å underlegge varen den valgte prosedyren er oppfylt, og de nødvendige tillatelser for å innføre varen foreligger, frigjøres varen for disponering i tråd med den valgte prosedyren.
- (2) Dersom det oppstår plikt til å betale tollavgift eller andre avgifter, frigjøres varen først når avgiften er betalt eller det er stilt sikkerhet for betaling.

§ 3-6. Annen disponering av vare enn etter den deklarte prosedyren

Den som vil disponere over en vare på annen måte enn prosedyren den er deklart for, må deklare varen på nytt etter § 3-2.

§ 3-7. Adgang til å gjenutføre eller avstå vare til tollmyndighetene

- (1) Dersom den deklarasjonspliktige ikke vil motta en vare eller ønsker å disponere over en vare på en annen måte enn prosedyren den er deklart for, kan vedkommende gjenutføre varen eller avstå varen til tollmyndighetene.

(2) En vare kan ikke gjenutføres eller avstås etter første ledd dersom den er innført eller disponert over i strid med bestemmelsene i denne loven. Tollmyndighetene kan likevel i særlige tilfeller tillate at en vare gjenutføres eller avstås i slike tilfeller.

(3) Departementet kan gi forskrift om fremgangsmåten ved gjenutførsel og avståelse og om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekning av kostnader når en vare avstås.

Kapittel 4 Tollprosedyrer ved innførsel

§ 4-1. *Prosedyren overgang til fri disponering*

(1) Varer som innføres for fri omsetning, bruk eller forbruk, samt kontanter og andre likestilte betalingsmidler, skal underlegges prosedyren overgang til fri disponering.

(2) Ved overgang til fri disponering skal tollavgift og andre innførselsavgifter beregnes.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren overgang til fri disponering og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon, herunder om omfang og vilkår for unntak. Departementet kan også gi forskrift om foreløpig deklarasjon, om deklarasjon for flere deklarasjonspliktige og om utsatt endelig fastsetting av tollverdi.

§ 4-2. *Prosedyren forpassing*

(1) Under prosedyren forpassing kan en vare sendes fra et sted til et annet sted innenfor tollområdet på vilkår som følger av den forpassingsordningen som benyttes. Ved forpassing beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Den ansvarlige for prosedyren skal sørge for at varen bringes til bestemmelsesstedet uten unødig opphold. Ved ankomsten skal varen umiddelbart legges frem for tollmyndighetene i samme mengde og i uendret tilstand.

(3) Føreren av transportmiddelet som varen sendes med, er, sammen med den ansvarlige for prosedyren, ansvarlig for å oppfylle pliktene etter annet ledd.

(4) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren forpassing og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om sikkerhetsstillelse, låsing og forsegling, bruk av og omkostninger ved tollvakt og om følger av brudd på vilkår i forpassingstillatelsen.

§ 4-3. *Prosedyren transittering*

(1) Under prosedyren transittering kan en vare sendes gjennom eller til et sted i tollområdet etter bestemmelsene i Transitteringskonvensjonen og TIR-konvensjonen. Ved transittering beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren transittering. Departementet kan også gi forskrift om transitteringsordninger, herunder om gjennomføring av prosedyren, elektroniske transitteringssystemer, autorisasjonsordninger og vilkår for disse og om følger av brudd på vilkår i en transitteringstillatelse.

§ 4-4. *Prosedyren tollager*

(1) Under prosedyren tollager kan en vare lagres i bygning eller på sted som er godkjent av tollmyndighetene. Ved bruk av tollager beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren tollager og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om adgang til å opprette og drifte tollager, om lagringstid og tvangssalg og om tillatelse til å ta varen midlertidig ut av lageret.

§ 4-5. Prosedyren frisone

(1) Dersom handels- og næringshensyn tilsier det, kan Kongen med Stortingets samtykke gi tillatelse til å opprette frisoner eller frihavn hvor varer kan oppbevares, deles, ompakkes eller bearbeides. Ved bruk av frisone beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Det kan stilles betingelser for opprettelse og drift av frisone og frihavn, blant annet om loven eller deler av loven skal gjelde for slike områder, godkjenning av driftsansvarlig for området og den driftsansvarliges ansvar for inngjerding eller annen avgrensning av området, overvåkning av området og av trafikken til og fra området, og av personer, transportmidler og varer, og om godkjenning av foretak som ønsker å etablere seg i området.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren frisone og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om opprettelse og drift av frisone og frihavn, herunder i hvilken utstrekning det skal tillates industriell virksomhet og handel.

§ 4-6. Prosedyren midlertidig innførsel

(1) Under prosedyren midlertidig innførsel kan en vare innføres for midlertidig bruk i tollområdet dersom varen innføres for et bestemt formål og

- a. varen ikke er bestemt til å skulle endres på annen måte enn verdiforringelse som følge av normal bruk
- b. varen kan identifiseres
- c. varen gjenutføres innen ett år etter innførselen.

(2) Ved midlertidig innførsel beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren midlertidig innførsel og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om nærmere vilkår for innførsel av varer for bestemte formål etter første ledd, om forlengelse av fristen for gjenutførsel, om unntak fra kravet om gjenutførsel dersom varen destrueres, og om sikkerhetsstillelse.

§ 4-7. Prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer

(1) Under prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer kan en vare som skal gjenutføres, innføres for bearbeiding eller reparasjon i tollområdet dersom

- a. den opprinnelige varen kan identifiseres i det bearbeidede produktet
- b. varen gjenutføres innen ett år etter innførselen
- c. eieren av varen er bosatt eller hjemmehørende i utlandet.

(2) Ved bruk av prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter. Det gjelder også for deler eller lignende som enten blir forbrukt i forbindelse med at varen bearbeides eller repareres, eller som gjenutføres sammen med varen.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om unntak fra vilkårene i første ledd, om unntak fra krav om gjenutførsel dersom varen destrueres, og om sikkerhetsstillelse.

§ 4-8. Prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer

(1) Under prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer kan en virksomhet innføre en landbruksvare for bearbeiding dersom varen gjenutføres innen seks måneder etter innførselen.

(2) Ved bruk av prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer, om unntak fra plikten til å levere deklarasjon, om unntak fra fristen for gjenutførsel, om krav til tollbehandling av restprodukter, om unntak fra krav om gjenutførsel ved destruksjon og om sikkerhetsstillelse. Departementet kan også gi forskrift om at det på forhånd må søkes om tillatelse til bearbeidingen, om at det kan stilles krav til virksomhetens produksjonsforhold, lagerhold og organisering, og om hva som skal regnes som vare av samme kvalitet og samme slag.

Kapittel 5 Plikter ved utførsel og utstedelse av opprinnelsesbevis

§ 5-1. Forhåndsvarsel om varer

(1) Den som skal utføre en vare fra tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Forhåndsvarsel skal ikke gis for varer som skal direkte til tollområdet i Den europeiske union eller tollområdet i Sveits og dens tollensklaver. Tilsvarende gjelder også for varer til Liechtenstein så lenge Liechtenstein er tilknyttet Sveits gjennom Tolluniontraktaten av 29. mars 1923.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikten til å forhåndsvarsle og om unntak fra plikten. Departementet kan også gi forskrift om lettelse i varslingsplikten for autoriserte foretak.

§ 5-2. Lasting

(1) Ingen må laste varer i fartøy som har bestemmelsessted utenfor tollområdet, uten tillatelse fra tollmyndighetene. Lastetillatelse kreves ikke for produkter av fiske og fangst som er tatt ombord i et fartøy på fiske- og fangstfeltene.

(2) Er varer likevel lastet uten tillatelse fra tollmyndighetene, plikter fartøyets fører å losse varene hvis tollmyndighetene finner dette nødvendig for å undersøke varene.

(3) Departementet kan gi forskrift om lasting, herunder at lasting bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider eller i bestemte områder, og om unntak fra plikten til å innhente tillatelse før lasting. Departementet kan også gi forskrift om at plikten til å innhente tillatelse før lasting skal gjelde for fører av andre nærmere bestemte transportmidler, og om plikt til lossing der transportmiddelet er lastet uten tillatelse fra tollmyndighetene.

§ 5-3. Meldeplikt ved avreise fra tollområdet

- (1) Før et fartøy eller luftfartøy forlater tollområdet, skal føreren melde fra til tollmyndighetene om avreisen.
- (2) Dersom transportmiddelet medbringer varer som er omfattet av lovgivningen om eksportkontroll, plikter føreren å forsikre seg om at nødvendig eksporttillatelse er gitt før transportmiddelet forlater tollområdet.
- (3) Departementet kan gi forskrift om meldeplikt, herunder om når og hvordan melding skal gis, hva meldingen skal inneholde, og om unntak fra meldeplikten. Departementet kan også gi forskrift om at meldeplikten skal gjelde for førere av andre transportmidler.

§ 5-4. Fremleggelse av varer for kontroll

- (1) Den som utfører en vare fra tollområdet, skal legge varen frem for tollmyndighetene for kontroll.
- (2) Departementet kan gi forskrift om fremleggelse, herunder om hvor og hvordan fremleggelse skal skje, og om unntak fra fremleggingsplikten.

§ 5-5. Tollbehandling av varer som utføres fra tollområdet

- (1) Varer som utføres fra tollområdet, skal underlegges en prosedyre.
- (2) Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om tollbehandling ved utførsel.

§ 5-6. Deklarering av varer

- (1) For varer som skal underlegges en prosedyre, skal det leveres en deklarasjon som inneholder alle opplysninger som er nødvendige for prosedyren.
- (2) Departementet kan gi forskrift om leveringsmåten for deklarasjoner.

§ 5-7. Levering av deklarasjon

- (1) Enhver som kan gi de opplysninger som er nødvendige for prosedyren, kan levere deklarasjonen. Dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne. Den som leverer deklarasjonen, må kunne legge frem den aktuelle varen eller få den fremlagt for tollmyndighetene.
- (2) Deklarasjonen skal leveres i så god tid at tollmyndighetene kan undersøke varen før den lastes inn i transportmiddelet.
- (3) Deklarasjonen kan leveres før varene legges frem for tollmyndighetene. Hvis varen ikke legges frem senest 150 dager etter at deklarasjonen er levert, anses deklarasjonen som ikke levert.

§ 5-8. Aksept av deklarasjon

- (1) En deklarasjon aksepteres når den oppfyller vilkårene i §§ 5-6 og 5-7 og varen som deklarasjonen gjelder, er fremlagt for tollmyndighetene.

(2) Tidspunktet for aksept skal legges til grunn ved anvendelse av bestemmelsene som gjelder for prosedyren utførsel.

§ 5-9. Prosedyren utførsel

(1) Varer, herunder kontanter og andre likestilte betalingsmidler, som utføres fra tollområdet, skal underlegges prosedyren utførsel.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om at tollmyndighetene kan tillate at varer som er innført uten at de er gått over til fri disponering, kan leveres til salg eller bruk om bord i fartøy eller luftfartøy som skal forlate tollområdet.

§ 5-10. Frigjøring av vare for utførsel

(1) Når vilkårene for prosedyren utførsel er oppfylt og de nødvendige tillatelser for å utføre varen foreligger, frigjøres varen for utførsel.

(2) Dersom det oppstår plikt til å svare avgifter som følge av prosedyren, frigjøres varen først når avgiften er betalt eller det er stilt sikkerhet for betaling.

§ 5-11. Preferensiell opprinnelse

(1) For varer som skal utføres, kan det utstedes preferensielle opprinnelsesbevis i samsvar med frihandelsavtale eller det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP).

(2) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av opprinnelsesreglene som følger av gjeldende frihandelsavtaler, det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP) og andre preferanseordninger som skal gjelde ved utførsel, krav til og vilkår for utstedelse av preferensielle opprinnelsesbevis, dokumentasjon og hvem som kan utstede opprinnelsesbevis.

§ 5-12. Ikke-preferensiell opprinnelse

(1) For varer som skal utføres, kan det utstedes ikke-preferensielle opprinnelsesbevis.

(2) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av ikke-preferensiell opprinnelse og om krav til opprinnelsesbevis. Departementet kan også gi forskrift om utvidet anvendelsesområde for reglene om ikke-preferensiell opprinnelse til bruk for opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.

Kapittel 6 Klassifisering og tollverdi

§ 6-1. Klassifisering av varer

Departementet gir forskrift om klassifisering av varer i samsvar med Konvensjonen om det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer (HS-konvensjonen) og HS-nomenklaturen, og kan bestemme ytterligere nasjonale oppdelinger med formål å innhente opplysninger om varer til bruk for avgifts-, statistikk- og kontrollformål.

§ 6-2. Tollverdi

En vares tollverdi skal fastsettes etter reglene i §§ 6-3 flg. og i samsvar med WTO-avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994.

§ 6-3. Varens transaksjonsverdi

(1) Tollverdien av en vare er transaksjonsverdien, det vil si den prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen ved salg for eksport til Norge, justert i samsvar med §§ 6-10 og 6-11, forutsatt at

- a. det ikke er noen andre begrensninger med hensyn til kjøperens råderett over, eller bruk av, varen enn slike som
 1. er pålagt eller foreskrevet ved lov eller av norske myndigheter
 2. begrenser det geografiske området hvor varen kan videreselges eller
 3. ikke virker vesentlig inn på varens verdi.
- b. salget eller prisen ikke er gjenstand for vilkår eller vederlag som det ikke kan fastsettes en verdi for
- c. ingen del av utbyttet ved kjøperens senere videresalg, rådighet over eller bruk av varen direkte eller indirekte tilfaller selgeren, med mindre det kan foretas tilsvarende justering i samsvar med bestemmelsene i § 6-10 og
- d. kjøperen og selgeren ikke er avhengige av hverandre, eller hvis de er avhengige av hverandre, at transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi etter bestemmelser i forskrift. Avhengighet foreligger dersom en person direkte eller indirekte eier, kontrollerer eller innehar fem prosent eller mer av de stemmeberettigede aksjene hos begge. Avhengighet foreligger også dersom kjøper og selger
 1. er funksjonærer eller ledere i hverandres forretninger
 2. juridisk behandles som forretningspartnere
 3. er arbeidsgiver og arbeidstaker
 4. tilhører samme familie
 5. direkte eller indirekte kontrollerer den andre
 6. direkte eller indirekte kontrolleres av samme tredje person
 7. sammen, direkte eller indirekte, kontrollerer en tredje person.

Kjøper og selger som har et økonomisk interessefellesskap, ved at den ene er eneagent, eneforhandler eller eneimportør for den andre, skal anses å være avhengig av hverandre.

(2) Prisen skal omfatte alle betalinger som er en betingelse for salget av varen.

(3) Prisen må være den som gjelder i et eksportsalg hvor varen sendes til en kjøper i Norge.

(4) Departementet kan gi forskrift om i hvilke tilfeller transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi, selv om det foreligger avhengighet etter første ledd bokstav d.

§ 6-4. Transaksjonsverdien av identisk vare

(1) Hvis tollverdien av en innført vare ikke kan fastsettes etter § 6-3, skal tollverdien være transaksjonsverdien av identiske varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, og i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som den varen som skal verdifastsettes.

(2) Med identisk vare menes vare som på alle måter er lik, både når det gjelder fysiske egenskaper, kvalitet og omdømme, og som er produsert i samme land som varen som skal verdifastsettes. Mindre ytre forskjeller skal ikke utelukke at varene kan betraktes som identiske.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av transaksjonsverdien av identisk vare, herunder om adgangen til å fravike kravene til samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 6-5. Transaksjonsverdien av lignende vare

- (1) Hvis tollverdien av en innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3 eller 6-4, skal tollverdien være transaksjonsverdien av lignende varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som varen som skal verdifastsettes.
- (2) Med lignende varer menes varer som, selv om de ikke på alle måter er like, har lik beskaffenhet og lik materialsammensetning, slik at de kan utføre samme funksjoner og erstatte hverandre handelsmessig.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av transaksjonsverdien av lignende vare, herunder om adgangen til å fravike kravene til samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 6-6. Den deklarasjonspliktiges valg mellom §§ 6-7 og 6-8

- (1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3, 6-4 eller 6-5, skal tollverdien fastsettes etter § 6-7, eller når tollverdien ikke kan fastsettes etter § 6-7, etter § 6-8.
- (2) Den som deklarerer varen, kan velge å fastsette tollverdien etter § 6-8 i stedet for etter § 6-7.

§ 6-7. Tollverdi fastsatt med utgangspunkt i salgspris i Norge

- (1) Hvis innførte varer eller identiske eller lignende varer blir solgt i Norge i den stand de ble innført, skal tollverdien fastsettes med utgangspunkt i enhetsprisen som de innførte, identiske eller lignende varer er solgt for i størst samlet mengde i første omsetningsledd, på eller omkring innførselstidspunktet for varen som skal verdifastsettes, til personer som ikke er avhengige av selgeren.
- (2) Enhetsprisen etter første ledd skal reduseres med
- provisjoner som vanligvis betales eller er avtalt skal betales, eller de tillegg som vanligvis gjøres for fortjeneste og alminnelige kostnader i forbindelse med salg i Norge av varer av samme kategori eller slag
 - vanlige kostnader for transport og assurance i Norge og
 - tollavgift og andre avgifter som skal svares i Norge.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av tollverdi med utgangspunkt i salgspris i Norge, herunder om de fradrag som kan gjøres i enhetsprisen etter annet ledd.

§ 6-8. Utrechnet tollverdi

- (1) Utrechnet tollverdi av innført vare er summen av
- kostnaden eller verdien av materialer, produksjon eller annen bearbeiding ved fremstilling av den innførte varen
 - fortjeneste og alminnelige kostnader som tilsvarer det som vanligvis beregnes av produsenter i eksportlandet ved salg for eksport til Norge av varer av samme kategori eller slag og
 - transport- og forsikringskostnaden for den innførte varen frem til innførselsstedet, og kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med forannevnte transport av varen, slik som bestemt i § 6-10 første ledd bokstav e og f.
- (2) Departementet kan gi forskrift om utregning av tollverdien.

§ 6-9. Alternativ tollverdi

- (1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3 til 6-8, skal tollverdien fastsettes på grunnlag av tilgjengelige opplysninger, og i samsvar med prinsippene i §§ 6-3 til 6-8.

- (2) Tollverdien etter første ledd skal ikke fastsettes på grunnlag av
- a. salgsprisen i Norge for varer som er produsert her
 - b. et system som foreskriver at den høyeste av to alternative verdier godtas for tollformål
 - c. prisen på varer på hjemmemarkedet i eksportlandet
 - d. produksjonskostnaden, unntatt beregnede verdier som er fastsatt for identiske eller lignende varer i samsvar med bestemmelsene i § 6-8
 - e. prisen på varer for eksport til et annet land enn Norge
 - f. minimumstollverdier eller
 - g. vilkårlige eller fiktive verdier.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av alternativ tollverdi.

§ 6-10. Poster som inngår i tollverdien fastsatt etter § 6-3

- (1) Ved fastsetting av tollverdien etter § 6-3 skal det til prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen, legges
- a. følgende kostnader, i den utstrekning de er pålagt kjøperen, men ikke er tatt med i prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen
 1. provisjoner og meglersalær, unntatt innkjøpsprovisjoner
 2. kostnader for emballasje, i den utstrekning emballasjen tollmessig anses som del av varen og
 3. innpakkingskostnader, både for arbeid og materialer
 - b. verdien av følgende varer og tjenester, når kjøperen har levert dem direkte eller indirekte, gratis eller til redusert kostnad, til bruk i forbindelse med produksjonen og salget for eksport av varen
 1. materialer, komponenter, deler og lignende artikler som inngår i den innførte varen
 2. verktøy, matriser, former og lignende artikler som er brukt i produksjonen av varen
 3. materialer som er medgått i produksjonen av varen
 4. konstruksjonsarbeid, utviklingsarbeid, kunstnerisk arbeid, formgiving, tegninger og skisser utført annensteds enn i Norge, og som er nødvendige for produksjonen av varen
 - c. vederlag for immaterialrettigheter som er knyttet til varen som skal verdifastsettes og som kjøperen må yte, direkte eller indirekte, som en betingelse for salget. Ytes vederlaget for immaterialrettigheten til en annen enn selger, skal vederlaget også legges til dersom det ytes til en person som står i et avhengighetsforhold til selgeren
 - d. verdien av utbyttet ved et videresalg, rådighet over eller bruk av den innførte varen, som direkte eller indirekte tilfaller selgeren
 - e. transport- og forsikringskostnaden for varen til innførselsstedet
 - f. kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med transporten av varen.

(2) Tillegg etter første ledd skal bare gjøres når dette kan baseres på grunnlag av objektive og kvantifiserbare opplysninger. Det skal ikke gjøres andre tillegg til prisen som faktisk er betalt eller skal betales, enn de som er nevnt i første ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om kostnader som inngår i tollverdien etter denne paragrafen.

§ 6-11. Poster som ikke skal inngå i tollverdien fastsatt etter § 6-3

- (1) Tollverdien fastsatt etter § 6-3, jf. § 6-10, skal ikke omfatte følgende poster, såfremt de er adskilt eller kan adskilles fra prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen:
- a. vederlag for konstruksjon, oppføring, montering, vedlikehold eller teknisk bistand som er utført i Norge på de innførte varene
 - b. vederlag for transport eller forsikring av varene i Norge
 - c. tollavgift og andre avgifter i Norge
 - d. renter som kjøperen betaler etter skriftlig finansieringsordning for kjøpet av den innførte varen, uansett om finansieringen ytes av selgeren eller andre, dersom kjøperen på anmodning kan påvise at slike varer faktisk selges til den prisen som kjøperen faktisk har betalt eller skal betale, og at den angitte rentesatsen ikke overstiger det rentenivået som er vanlig for slike finansieringsordninger i det landet og på det tidspunktet finansieringen ytes

- e. innkjøpsprovisjon
- f. vederlag for retten til å reproducere de innførte varer i Norge
- g. avgifter pålagt varen i eksportlandet, såfremt det godtgjøres at varen er blitt eller vil bli fritatt fra disse til kjøperens fordel.

(2) Departementet kan gi forskrift om kostnader som ikke skal inngå i tollverdien etter denne paragrafen.

§ 6-12. Omregningskurs

(1) Dersom omregning av valuta er nødvendig for å fastsette tollverdien, skal den omregningskursen som til enhver tid er fastsatt av tollmyndighetene, brukes.

(2) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av omregningskurs.

Kapittel 7 Særlige forvaltningsregler

§ 7-1. Alminnelig opplysningsplikt

Den som har plikt til å gi opplysninger etter denne loven, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Vedkommende skal opptre aktsomt og lojalt og gjøre tollmyndighetene oppmerksom på eventuelle feil i de opplysningene som er gitt.

§ 7-2. Den deklarasjonspliktiges endring av opplysninger i deklarasjonen

(1) Den deklarasjonspliktige kan endre opplysninger i tidligere levert deklarasjon ved levering av endringsmelding. Dette gjelder likevel ikke på områder hvor tollmyndighetene har varslet om at de mottatte opplysningene er under kontroll.

(2) Endringsmelding som nevnt i første ledd, må være kommet frem til tollmyndighetene senest tre år etter at deklarasjonen ble levert.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i endringsmelding og om leveringsmåten.

§ 7-3. Tollmyndighetenes endring av opplysninger mottatt i deklarasjon mv.

(1) Tollmyndighetene kan endre opplysninger i deklarasjonen når de finner at opplysningene er uriktige. Det samme gjelder dersom det ikke foreligger noen deklarasjon.

(2) Tollmyndighetenes avgjørelse om endring av opplysninger kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. § 7-4 om klagefrist gjelder tilsvarende.

§ 7-4. Klagefrist

Fristen for å klage over tollmyndighetenes vedtak etter denne loven er seks uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Forvaltningsloven § 29 første ledd første punktum gjelder ikke for tollmyndighetenes vedtak etter denne loven.

§ 7-5. Oppbevaring av meldinger, deklarasjoner, dokumenter mv.

(1) Den som gir pliktig melding til tollmyndighetene, herunder deklarasjon, skal oppbevare meldingen eller en kopi av denne. Dette gjelder enten meldingen er gitt på papir, ved bruk av elektronisk datautveksling eller på annen måte. Tilsvarende gjelder for dokumenter, erklæringer mv. som skal fremlegges etter kapittel 2 og 5.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvilke dokumenter som skal oppbevares, på hvilken måte og hvor lenge de skal oppbevares, om pålegg om forlenget oppbevaringstid ved kontroll, og om fritak fra oppbevaringsplikten.

§ 7-6. Bindende forhåndsuttalelser

(1) Tollmyndighetene kan etter søknad gi bindende forhåndsuttalelser om

- a. klassifisering i henhold til gjeldende tolltariff
- b. opprinnelse
- c. tollavgift og gebyrer som vil påløpe ved inn- eller utførsel av en vare, eller beregningsmåten for disse.

(2) Tollmyndighetenes avgjørelse om ikke å gi forhåndsuttalelse kan ikke påklages. En forhåndsuttalelse kan påklages, men ikke prøves i egen sak for domstol. Avgjørelse hvor bindende forhåndsuttalelse er lagt til grunn, kan påklages eller bringes inn for domstolen.

(3) Departementet kan gi forskrift om hvem som kan søke om en bindende forhåndsuttalelse, om søknadens innhold, om bortfall av uttalelsens bindende virkning og om gebyr for forhåndsuttalelse. Departementet kan også gi forskrift om at bindende forhåndsuttalelse bare gis dersom det følger av gjensidig avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon at partene er forpliktet til å gi uttalelse om slike forhold.

§ 7-7. Autorisering av foretak

(1) Tollmyndighetene kan autorisere foretak. Autoriserte foretak kan få mindre omfattende plikter etter §§ 2-1 og 5-1 om forhåndsvarsel, og gis lettelser ved kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om autorisering av foretak, herunder om vilkår for å bli autorisert og om tilbakekall av autorisasjon, og om lettelser ved kontroll for autoriserte foretak.

§ 7-8. Regelmessige konsultasjoner

Departementet kan gi forskrift om regelmessige konsultasjoner mellom myndigheter med ansvar og oppgaver ved inn- og utførsel av varer og næringslivet mv.

§ 7-9. Åpningstid og vederlag for tolltjenester utenfor åpningstid mv.

(1) Tollmyndighetene skal holde ekspedisjonsstedene åpne når trafikkmengden tilsier det. Tolltjenester kan utføres utenfor åpningstiden og utenfor ekspedisjonsstedet. For tolltjenester som utføres utenfor åpningstiden eller ekspedisjonsstedet, kan det kreves vederlag.

(2) Departementet kan gi forskrift om de enkelte ekspedisjonsstedenes åpningstid og om vederlag for tolltjenester som utføres utenfor åpningstiden og utenfor ekspedisjonsstedet.

§ 7-10. Taushetsplikt

- (1) Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til tollmyndighetene, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det vedkommende i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter. Den som tiltrer verv, stilling eller oppdrag skal gi skriftlig erklæring om at vedkommende kjenner og vil overholde taushetsplikten.
- (2) Informasjonsutveksling med fremmed stat eller til organisasjon på mandat fra De forente nasjoner (FN) som Norge har akseptert som offentlig myndighet, er ikke omfattet av denne bestemmelsen.
- (3) Departementet kan uten hinder av taushetsplikt etter første ledd godkjenne at opplysninger gis til forskningsformål i samsvar med forvaltningsloven § 13 d.
- (4) Forvaltningsloven §§ 13, 13 b, 13 c og 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragrafen.

§ 7-11. Utlevering av opplysninger til offentlige myndigheter

- (1) Taushetsplikten etter § 7-10 første ledd første punktum er ikke til hinder for at opplysninger utleveres til andre offentlige myndigheter dersom det er nødvendig for å utføre mottakerorganets oppgaver etter lov eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte.
- (2) Utleveringen må ikke være uforholdsmessig ut fra de ulempene den medfører i form av inngrep i personvernet og fare for at opplysninger av konkurransemessig betydning kommer på avveie.
- (3) Departementet kan gi forskrift om utlevering av opplysninger til andre offentlige myndigheter i deres interesse, blant annet om hvem det skal utleveres opplysninger til, hvilke opplysninger som kan utleveres, hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen av om utleveringen er forholdsmessig og om at opplysninger i enkelte tilfeller alltid skal kunne utleveres.

§ 7-12. Taushetsplikt av hensyn til tollmyndighetenes kontrollvirksomhet mv.

- (1) Den som har taushetsplikt etter § 7-10 første ledd første punktum, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger som det ut fra hensynet til tollmyndighetenes etterretnings- og analysevirksomhet, operative kontrollvirksomhet og organiseringen av denne er nødvendig å holde hemmelig. Begrensningene i taushetsplikten etter §§ 7-10 og 7-11 gjelder så langt de passer.
- (2) Forvaltningsloven § 13 til 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragrafen.

§ 7-13. Overført taushetsplikt

Hvis opplysninger gis i tilfeller som nevnt i § 7-10 første ledd annet punktum eller tredje ledd eller § 7-11 til noen som ikke selv har taushetsplikt etter annen lov, gjelder taushetsplikten tilsvarende for den som får opplysningene. Den som gir opplysningene skal samtidig gjøre oppmerksom på dette. Opplysningene kan likevel brukes til det formålet som begrunnet at de ble gitt.

§ 7-14. Ubekreftede personopplysninger i tips mv.

Tollmyndighetene må innen fire måneder avklare om personopplysninger som kommer inn ved tips mv., er korrekte og relevante. Kildene for personopplysningene kan være anonyme.

§ 7-15. Sammenstilling av personopplysninger og automatiserte avgjørelser

(1) Når det er nødvendig for kontroll med inn- og utførsel av varer, kan tollmyndighetene sammenstille innhentede personopplysninger, også helseopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 og personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 10. Adgangen til sammenstilling omfatter profilering som nevnt i personvernforordningen artikkel 4 nr. 4. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Tollmyndighetene kan treffe avgjørelser hvor personopplysninger inngår og som utelukkende er basert på automatisert behandling, dersom partens krav om forsvarlig saksbehandling ivaretas. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkårene for profilering etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 4 og om bruk av automatiserte avgjørelser,

§ 7-16. Lagring av personopplysninger

(1) Personopplysninger skal ikke lagres lenger enn det som er nødvendig ut fra formålet med behandlingen.

(2) Personopplysninger innhentet ved skiltgjenkjenningssystem etter § 8-9 kan lagres i inntil seks måneder etter at opplysningene er innhentet.

§ 7-17. Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer

Tollmyndighetene kan behandle innhentede personopplysninger for å utvikle og teste IT-systemer dersom det vil være umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger.

§ 7-18. Opplysninger fra myndigheter som gir tillatelse til inn- eller utførsel av varer

Uten hinder av taushetsplikt skal myndigheter som gir tillatelse til inn- eller utførsel av varer, gi tollmyndighetene opplysninger som er av betydning for å kontrollere at varer inn- eller utføres i samsvar med tillatelse.

§ 7-19. Bistands- og opplysningsplikt overfor tollmyndighetene

(1) Politiet og militære myndigheter skal yte tollmyndighetene nødvendig hjelp og beskyttelse under utførelsen av oppgaver etter denne loven.

(2) Ansatte i kommunal havnevirksomhet og statsloser som under sin tjeneste eller i stillings medfør får kjennskap til overtredelser av vareførselslovgivningen eller forhold som viser at slike overtredelser tilsiktes, skal søke å hindre overtredelsen, og uten ugrunnet opphold underrette tollmyndighetene eller politiet. Opplysningene skal gis uten hinder av taushetsplikt.

§ 7-20. Tollmyndighetenes adgang til områder

(1) Tollmyndighetene skal ha uhindret adgang langs kysten, i havneområder, til jernbanelinjer med tilhørende stasjonsområder, til stasjoner for busstrafikk med utlandet, til landingsplasser for luftfartøyer og til områder som støter til riksgrensen. Adgangen omfatter også bygninger som har sammenheng med driften av områdene.

(2) Sikkerhets- og adgangsprosedyrene til slike områder skal tilpasses tollmyndighetenes behov, og eier av området belastes kostnadene ved å gi tollmyndighetene adgang.

Kapittel 8 Kontroll

§ 8-1. Gjennomføring av kontroll med vareførselen

(1) Tollmyndighetene kan stanse transportmidler, varesendinger og personer, og treffe de tiltak som er nødvendig for å gjennomføre kontroll med varer som føres inn i eller ut av tollområdet. Tollmyndighetene kan gjennomføre tilfeldige og målrettede kontroller. Kontrolltiltakene må stå i forhold til det antatte omfanget av brudd på regler om inn- og utførsel av varer og omstendighetene for øvrig.

(2) Dersom kontrollformål tilsier det, kan tollmyndighetene

- a. ta vareprøver uten vederlag
- b. åpne og undersøke brev, pakker og annen korrespondanse dersom det er nødvendig for å avklare om forsendelsen inneholder en vare
- c. bruke hund
- d. bruke tollsegl og tollvakt.

(3) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av kontroll, herunder om stansing, tiltak, vareprøver, kontroll av brev, pakker og annen korrespondanse, bruk av hund, bruk av hjelpemidler ved kontroll, tollsegl og tollvakt og om dekning av omkostninger ved bruk av tollvakt.

§ 8-2. Undersøkelse av gjenstander, transportmidler og steder

For å kontrollere varer som føres inn i eller ut av tollområdet, kan tollmyndighetene undersøke

- a. bagasje og andre gjenstander som kan frakte varer
- b. tog, luftfartøy, fartøy og andre transportmidler
- c. i bygninger og på steder der varer som er ført inn i tollområdet eller skal føres ut av tollområdet, er losset eller lastet.

§ 8-3. Vilkår for undersøkelse av personer

For å kontrollere varer som føres inn i eller ut av tollområdet, kan tollmyndighetene undersøke personer som

- a. er på vei til eller fra grensen
- b. mistenkes for å unndra varer fra kontroll, og som er
 1. i bygninger eller på steder som nevnt i § 8-2 bokstav c eller
 2. ved ankomst- eller avreisested for luftfartøy, fartøy, buss eller tog med utenlandstrafikk, eller i transportmiddelet.

§ 8-4. Gjennomføring av undersøkelser av personer

(1) Undersøkelser av personer skal foretas så skånsomt og hensynsfullt som mulig og på en minst mulig krenkende måte.

(2) Tollmyndighetene kan visitere den som undersøkes, og undersøke vedkommendes hode med hår og hulrom.

(3) Dersom den som undersøkes, mistenkes for å unndra varer fra kontroll og handlingen etter loven kan medføre frihetsstraff, kan tollmyndighetene foreta inngripende undersøkelse. Ved inngripende undersøkelse kan tollmyndighetene besiktige den undersøktes kropp. Etter samtykke fra den som undersøkes, kan tollmyndighetene blant annet gjennomlyse vedkommendes kropp ved bruk av godkjent apparat.

(4) Inngripende undersøkelse av barn under 15 år kan ikke gjennomføres uten samtykke fra den som har foreldreansvaret. Innhentning av samtykke kan unnlates dersom det ikke er forsvarlig å utsette undersøkelsen, eller dersom tollmyndighetene har mistanke om at den som har foreldreansvaret, utnytter barnet til å unndra varer fra kontroll.

(5) Dersom den som undersøkes, krever det, skal tollmyndighetene gi en skriftlig begrunnelse for grunnlaget for å foreta inngripende undersøkelse.

(6) Departementet kan gi forskrift om omfanget av og fremgangsmåten ved visitasjon og undersøkelse etter annet ledd, om inngripende undersøkelse og gjennomlysing av den undersøktes kropp etter tredje ledd og om saksbehandling ved begrunnelse etter femte ledd.

§ 8-5. *Plikt til å medvirke ved kontroll*

Enhver som befinner seg på sted og under forhold som nevnt i §§ 8-2 og 8-3, skal stanse når tollmyndighetene ved tegn eller på annen måte krever det, og yte den hjelpen og rette seg etter anvisninger som tollmyndighetene finner nødvendig for at de kan gjennomføre kontrollen. Den som stanses, skal på forespørsel gi opplysninger og legge frem identifikasjonsdokument.

§ 8-6. *Adgang til å bruke makt*

(1) Tollmyndighetene kan skaffe seg adgang med makt hvis de nektes adgang til transportmiddel, sted eller område hvor de har rett til å foreta undersøkelser for å kontrollere varer.

(2) Tollmyndighetene kan bruke makt for å holde tilbake personer som forsøker å hindre eller unndra seg kontroll, eller som pågripes i medhold av § 8-7.

(3) Maktbruken må være nødvendig og stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig.

§ 8-7. *Adgang til å pågripe person*

Når vilkårene for å pågripe en person etter straffeprosessloven §§ 171 til 173 er oppfylt, kan en tolltjenesteperson pågripe personen hvis det er fare ved opphold. Det samme gjelder dersom den mistenkte treffes eller forfølges på fersk gjerning eller ferske spor. Den pågrepne skal snarest mulig overleveres til politiet.

§ 8-8. *Opplysninger fra transportselskap om passasjerer og besetning*

(1) Transportselskap skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger om passasjerer og besetning for kontroll med varer som passasjerer og besetning om bord i selskapets transportmidler bringer med seg.

(2) Det skal bare gis opplysninger om passasjerer og besetning som er på reise til eller fra tollområdet, eller som er registrert for en nært forestående reise til eller fra tollområdet.

(3) Departementet kan gi forskrift om omfanget av opplysningsplikten, om at opplysningene skal gis i elektronisk format, og om plikt til å gi opplysninger uten krav fra tollmyndighetene. Departementet kan også gi forskrift om adgangen til å utlevere opplysninger til offentlige myndigheter.

§ 8-9. Innhenting av opplysninger ved bruk av skiltgjenkjenningssystem

(1) Tollmyndighetene kan bruke skiltgjenkjenningssystem for å overvåke og innhente opplysninger om grensekryssende trafikk på landeveien og fergeterminaler med utenlands trafikk.

(2) Departementet kan gi forskrift om adgangen til å utlevere opplysninger til offentlige myndigheter.

§ 8-10. Kontrollopplysninger fra opplysningspliktige

(1) Den som skal gi opplysninger etter kapittel 2, 3, 4 og 5, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av vareførselen. Tollmyndighetene kan kreve at den opplysningspliktige dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, kontoutskrift, dokumentasjon av forsikringsverdi, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, produksjonskalkyler, resepter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer, programsystemer mv.

(2) Den som kan pålegges å gi opplysninger etter første ledd, har plikt til å gi opplysningene uten hensyn til den taushetsplikten vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves fremlagt etter samtykke fra Kongen.

§ 8-11. Kontrollopplysninger fra tredjeparter

(1) Med unntak av fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet, skal enhver etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av noens vareførsel.

(2) Innhenting av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlig grunn.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at den opplysningspliktige dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer, programsystemer mv.

§ 8-12. Kontrollopplysninger for tollbehandling i et annet land

(1) Den som har utstedt opprinnelsesbevis, faktura eller annet særlig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for grunnlaget for tollbehandlingen. Opplysningsplikten gjelder også for importører og leverandører som har utstedt dokumenter som har tjent som grunnlag for opprinnelsesbevis, faktura eller annet særlig legitimasjonsdokument.

(2) Tollmyndighetene kan kreve at vedkommende dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn dokumentasjon etter første ledd.

§ 8-13. Kontroll hos den opplysningspliktige

(1) Tollmyndighetene kan foreta kontroll hos den som skal gi opplysninger etter §§ 8-10, 8-11 og 8-12. Den opplysningspliktige plikter ikke å gi adgang til kontroll i sitt private hjem, med mindre vedkommende utøver næringsvirksomhet fra hjemmet.

(2) Ved kontroll som nevnt i første ledd skal den opplysningspliktige gi opplysninger som vedkommende plikter å gi etter §§ 8-10, 8-11 og 8-12. Den opplysningspliktige skal også gi tollmyndighetene adgang til å undersøke lokaler og varer og gjennomgå fysisk og digital informasjon mv. Tollmyndighetene kan kreve vareprøver uten vederlag. Ved gjennomsyn av virksomhetens fysiske og digitale informasjon kan tollmyndighetene kopiere informasjon til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene.

(3) Om nødvendig kan det kreves hjelp av politiet til å få utlevert regnskapsmateriale, bøker, dokumenter, varer mv.

(4) Ved kontroll som nevnt i første ledd skal den opplysningspliktige eller en fullmektig være til stede og yte nødvendig veiledning og bistand når tollmyndighetene krever det.

(5) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes fremgangsmåte ved kontroll etter denne paragrafen.

§ 8-14. Kontrollopplysninger fra offentlige myndigheter

(1) Offentlige myndigheter, innretninger og tjenestepersonell plikter etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for vareførselskontrollen.

- (2) Uten hinder av taushetsplikt som de ellers har, skal
- a. skattemyndighetene og folkeregistermyndigheten gi opplysninger av betydning for tollmyndighetenes kontroll med vareførselen
 - b. veimyndighetene gi opplysninger om motorvogn og førerkort av betydning for tollmyndighetenes kontroll med vareførselen.

§ 8-15. Kontrollopplysninger fra tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste

Når særlige hensyn gjør det nødvendig og det er mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan Tolldirektoratet eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, med unntak av IP-adresser.

§ 8-16. Pålegg om bokføring

Tollmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som omfattes av § 8-13, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av bokføringsloven. Saksbehandlingsreglene i tollavgiftsloven § 10-4 annet ledd og § 10-5 om klage over pålegg gjelder tilsvarende.

Kapittel 9 Samarbeid med annen stat

§ 9-1. Håndheving av annen stats bestemmelser om vareførsel i særskilt kontrollområde

- (1) Etter avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan den andre statens regler om inn- og utførsel av varer anvendes og håndheves under utøvelse av myndighet for denne staten. Også andre bestemmelser kan håndheves dersom avtalen gir grunnlag for det. Adgangen etter første og annet punktum gjelder innenfor særskilt kontrollområde opprettet etter § 9-2.
- (2) Håndheving etter første ledd kan foretas av begge staters tjenestepersonell.
- (3) Tvangsmidler etter annen stats lovgivning kan bare brukes i kontrollområdet ved undersøkelser i umiddelbar sammenheng med en overtredelse av § 12-6 om straff for ulovlig vareførsel, eller forsøk på slik overtredelse.
- (4) Er en vare gjenstand for inndragning etter begge staters lovgivning, skal inndragningen skje til fordel for den staten der beslaget fant sted, hvis ikke annet er avtalt i det enkelte tilfellet mellom de to statenes myndigheter.
- (5) Departementet kan gi forskrift om håndheving av annen stats bestemmelser om vareførsel.

§ 9-2. Særskilt kontrollområde

- (1) Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan det opprettes et særskilt kontrollområde
- langs grensen mot annen stat, som tilsvarer et lignende område på denne statens område. Kontrollområdets bredde på norsk område må ikke overstige 15 kilometer.
 - andre steder på norsk område, som omfatter veistrekninger, jernbanestrekninger med ett eller flere stasjonsområder, landingsplasser for luftfartøyer, skipsleder eller havneområder, når samarbeidet om kontroll med vei-, jernbane-, luft- eller sjøtrafikken gjør dette nødvendig.
- (2) § 9-1, § 9-3 annet ledd, § 9-4 første ledd og § 9-5 gjelder også utenfor kontrollområdene dersom formålet er å undersøke om det er forsøk på ulovlig vareførsel, og forfølgelsen av den mistenkte ut over kontrollområdet skjer i umiddelbar sammenheng med handlingen.
- (3) Departementet kan gi forskrift om opprettelse av særskilte kontrollområder.

§ 9-3. Håndheving av norske bestemmelser om vareførsel på annen stats territorium

- (1) Norske bestemmelser om inn- og utførsel av varer og andre bestemmelser om trafikken som tollmyndighetene håndhever, kan etter avtale med annen stat anvendes på denne statens område.
- (2) Den andre statens tjenestepersonell kan gis myndighet til, helt eller delvis, å håndheve bestemmelser som nevnt i første ledd på den andre statens område eller i særskilt kontrollområde etter § 9-2.
- (3) Departementet kan gi forskrift om anvendelse og håndheving av norske bestemmelser etter første og annet ledd, herunder om i hvilken utstrekning myndighet etter denne loven skal overføres til annen stats tjenestepersonell.

§ 9-4. Tjenestepersonell som utøver annen stats myndighet

(1) Tjenestepersonell som etter avtale med annen stat utøver denne statens myndighet i kontrollområde etter § 9-2, skal anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162. Straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162 gjelder også for handlinger foretatt på annen stats territorium overfor tjenestepersonell som utfører norsk myndighet etter avtale med annen stat.

(2) Norsk tjenestepersonell som utøver annen stats myndighet etter avtale om samarbeid med annen stat, skal under slik tjeneste anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 171 til 174 og etter statsansatteloven.

(3) Annen stats tjenestepersonell som utøver norsk myndighet etter avtale om samarbeid med vedkommende annen stat, er ikke underlagt norsk straffe- eller disiplinærmyndighet for handlinger foretatt under slik tjeneste. Deres fullmakt til å utføre norsk myndighet kan tas tilbake av vedkommende norske myndighet.

§ 9-5. Overlevering av person til annen stats kontrollmyndighet mv.

(1) Den som i forbindelse med iverksatt eller tilsiktet iverksatt handling pågripes i kontrollområde etter § 9-2 fordi vedkommende med skjellig grunn mistenkes for brudd på en annen stats bestemmelser, jf. § 9-1 første ledd, kan umiddelbart overleveres til den andre statens toll- eller politimyndighet dersom det ikke er spesielle grunner mot det og

- a. den mistenkte er ukjent og nekter å oppgi navn og hjemsted, eller det er skjellig grunn til mistanke om at den mistenktes opplysninger er uriktige
- b. den mistenkte ikke har hjemsted i Norge eller i den andre staten, og det er skjellig grunn til å frykte at den mistenkte ved å begi seg til en tredje stat vil unndra seg rettergang og straff, eller
- c. det ellers med skjellig grunn kan antas at den mistenkte vil unndra seg rettergang og straff eller ved unndragelse av bevis eller på annen måte vil vanskeliggjøre sakens utredning.

(2) Dersom lovbruddet er begått før overlevering som nevnt i første ledd fra annen stat til norsk toll- eller politimyndighet, kan den overleverte ikke straffefølgjes eller straffes for annet lovbrudd enn overtredelse av de bestemmelser som er nevnt i § 9-1 første ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom

- a. særskilt tillatelse er gitt av den staten der den overleverte er pågrepet
- b. den overleverte selv i rettsmøte har samtykket i det
- c. den overleverte har unnlatt å forlate landet innen én måned etter rettergang og gjennomført straff eller annen reaksjon som er ilagt vedkommende for lovbrudd som har vært årsak til overleveringen
- d. den overleverte har vendt tilbake til landet etter å ha forlatt det.

(3) Den overleverte kan bare utleveres til en tredje stat dersom den staten hvor den overleverte er pågrepet, har gitt tillatelse til det.

(4) Annet og tredje ledd gjelder ikke norsk statsborger med hjemsted i Norge.

§ 9-6. Bruk av annen stats tollsegl

Utøves norsk myndighet etter avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand, kan den andre statens tollsegl benyttes som norsk tollsegl.

§ 9-7. Bistand fra andre norske myndigheter

§ 7-19 første ledd gjelder tilsvarende når annen stats tjenestepersonell etter avtale om tollsamarbeid utøver norsk eller fremmed stats myndighet i kontrollområde etter § 9-2.

§ 9-8. Utsveksling av opplysninger med annen stat

- (1) Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan tollmyndighetene, uten hinder av taushetsplikt, utveksle opplysninger til bruk for vedkommende stats myndigheter for å sikre overholdelse og forfølge overtredelser av bestemmelser om vareførsel.
- (2) Bestemmelser i lov om plikt til å gi opplysninger til bruk for myndighetene ved utskrivning av skatt eller offentlig avgift gjelder tilsvarende når det med hjemmel i avtale med fremmed stat innhentes opplysninger til bruk for utenlandsk tollmyndighet.
- (3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes utveksling av opplysninger med annen stat, herunder bestemme at tollmyndighetene under forbehold om gjensidighet kan utveksle slike opplysninger med tollmyndighet i annen stat uten at formell avtale med vedkommende stat er inngått.

§ 9-9. Innkreving av krav utskrevet av myndighet i annen stat

Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan tvangskraftige krav på tollavgift og andre avgifter som er utskrevet av myndighet i en annen stat, innkreves av norske myndigheter etter de regler som gjelder for tilsvarende eller lignende norske krav.

Kapittel 10 Tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter

§ 10-1. Søknad om bistand fra tollmyndighetene

- (1) Rettighetshaveren kan søke om at tollmyndighetene skal holde tilbake varer som er under tollmyndighetenes kontroll, dersom det foreligger begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varene vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28A-1 tredje ledd første punktum eller krenkelse av markedsføringsloven § 30 eller av markedsføringsloven §§ 25 og 26, når krenkelsen består i etterligning av en annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.
- (2) Søknaden skal inneholde
- a. søkerens navn og adresse
 - b. navn og adresse for eventuell fullmektig
 - c. en liste over og dokumentasjon for immaterialrettighetene søknaden gjelder
 - d. opplysninger som gjør det mulig å identifisere autentiske varer
 - e. i den utstrekning det er kjent for søkeren, opplysninger som gjør det mulig å identifisere varer som utgjør inngrep
 - f. en erklæring om at søkeren påtar seg ansvaret for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med lagring, undersøkelse og ødeleggelse mv. av tilbakeholdte varer
 - g. opplysning om søkeren ber om bruk av fremgangsmåten for ødeleggelse av småforsendelser etter § 10-8.
- (3) Hvis søknaden ikke oppfyller vilkårene fastsatt i eller i medhold av annet ledd, skal tollmyndighetene gi søkeren melding om dette og informere om virkningene manglene kan få. Søkeren skal gis en rimelig frist for uttalelse og om mulig retting av manglene. Hvis manglene ikke blir rettet, skal søknaden avslås, med mindre tollmyndighetene finner at søkeren bør gis en ny frist for retting.
- (4) Departementet kan gi forskrift om behandlingen av søknader, herunder om klagebehandling. Departementet kan også gi forskrift om ytterligere krav til søknaden, herunder om leveringsmåte og mer detaljerte krav til søknadens innhold.

§ 10-2. Vedtak om bistand, forlengelse

- (1) Vedtak fra tollmyndighetene om å innvilge søknad om bistand etter § 10-1 skal angi

- a. hvilke immaterialrettigheter vedtaket gjelder
- b. hvilke varer tollmyndighetene skal holde tilbake
- c. hvor lenge tollmyndighetene skal søke å avdekke slike varer.

Tidsperioden etter bokstav c kan ikke overstige ett år. Når vedtaket er fattet, skal tollmyndighetene søke å avdekke varer omfattet av vedtaket som mottas til tollbehandling.

(2) Vedtaket kan inneholde pålegg til rettighetshaveren om å stille sikkerhet for mulig erstatning til varens eier eller mottaker. I så fall skal tollmyndighetene ikke søke å avdekke varer i henhold til vedtaket før slik sikkerhet er stilt.

(3) Rettighetshaveren kan søke tollmyndighetene om å utvide listen av immaterialrettigheter som er omfattet av vedtaket. Søknaden må inneholde opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd bokstav c til e for de tilføyde rettighetene. Hvis disse kravene er oppfylt, skal tollmyndighetene endre vedtaket ved å føye til de nye immaterialrettighetene.

(4) Rettighetshaveren kan innen 30 virkedager før utløpet av den inneværende bistandsperioden søke om forlengelse av vedtak etter første ledd med inntil ett år av gangen. Søknaden skal innvilges hvis søkeren godtgjør at immaterialrettigheten fortsatt består, og at eventuell gjeld til tollmyndighetene for kostnader påført i forbindelse med tidligere tilbakehold er innfridd.

(5) Departementet kan gi forskrift om krav til søknad om endring og forlengelse av vedtak og om søknadsbehandlingen, herunder om klagebehandling.

§ 10-3. Midlertidig forføyning

(1) I midlertidige forføyninger til sikring av immaterialrettigheter etter tvisteloven § 34-7 skal det angis hvilke varer tollmyndighetene skal holde tilbake og i hvor lang tid tollmyndighetene skal søke å avdekke slike varer. Retten underretter tollmyndighetene om forføyningen. Er saksøkeren pålagt å stille sikkerhet for mulig erstatning til varens eier eller mottaker, underrettes tollmyndighetene først når saksøkeren har stilt sikkerhet. I underretningen skal retten ta med de tilleggsopplysninger om varene som den har kjennskap til og som kan hjelpe tollmyndighetene til å avdekke varer som skal holdes tilbake.

(2) Når tollmyndighetene har mottatt underretning fra tingretten om å holde angitte varer tilbake fra frigjøring, skal tollmyndighetene søke å avdekke slike varer som mottas til tollbehandling.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontroll av varer som skal holdes tilbake til sikring av immaterialrettigheter.

§ 10-4. Varsel mv. ved tilbakehold av varer etter vedtak om bistand eller midlertidig forføyning

(1) Når tollmyndighetene har avdekket varer som skal holdes tilbake på grunnlag av en midlertidig forføyning eller vedtak fra tollmyndighetene etter § 10-2, skal de straks varsle rettighetshaveren og mottakeren av varene eller dennes representant. Gjelder det en småforsendelse som nevnt i § 10-8 fjerde ledd, er det ikke nødvendig å varsle rettighetshaveren. Er grunnlaget for tilbakeholdet en midlertidig forføyning, skal også tingretten varsles.

(2) I varselet skal det, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene, opplyses om

- a. avsenderens og mottakerens navn og adresse
- b. varenes art og antallet varer
- c. tollprosedyren, varenes opprinnelse og bestemmelsessted
- d. at varene holdes tilbake i samsvar med vedtak etter § 10-2 eller midlertidig forføyning inntil vedtaket eller forføyningen oppheves eller faller bort, eller rettighetshaveren bestemmer noe annet.

Er grunnlaget for tilbakeholdet et vedtak etter § 10-2, skal varselet også opplyse om muligheten for ødeleggelse av varer etter §§ 10-7 eller 10-8, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter. Rettighetshaveren kan ikke benytte de mottatte opplysningene for andre formål enn håndheving av immaterialrettigheter eller andre forhold nevnt i § 10-1 første ledd.

(3) Når retten mottar varsel fra tollmyndighetene om tilbakehold på grunnlag av en midlertidig forføyning etter første og annet ledd, skal den straks sette en kort frist for saksøkeren til å reise søksmål mot mottakeren av varen om det krav forføyningen skal sikre, med mindre retten allerede har fastsatt en slik frist. Er forføyningen besluttet uten innkalling til muntlig forhandling, kan mottakeren av varen og enhver annen som er rammet av forføyningen kreve etterfølgende muntlig forhandling etter tvisteloven § 32-8.

§ 10-5. Varsel og tilbakehold av varer før vedtak eller midlertidig forføyning

(1) Tollmyndighetene kan uten hinder av taushetsplikt varsle rettighetshaveren dersom det er begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varer som er under tollmyndighetenes kontroll, vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28A-1 tredje ledd første punktum eller ellers er omfattet av § 10-1 første ledd. Tollmyndighetene kan holde varene tilbake i inntil fem virkedager regnet fra da varselet ble gitt.

(2) Foruten grunnlaget for mistanken, skal det i varselet, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene, opplyses om

- a. avsenderens og mottakerens navn og adresse
- b. varens art og antallet varer
- c. varens opprinnelse og bestemmelsessted
- d. adgangen til å søke om bistand fra tollmyndighetene etter fjerde ledd
- e. fremgangsmåten for ødeleggelse av varer etter § 10-7, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter.

Rettighetshaveren kan ikke benytte de mottatte opplysningene for andre formål enn håndheving av immaterialrettigheter eller andre forhold omfattet av § 10-1 første ledd.

(3) Mottakeren eller dennes representant skal varsles når tollmyndighetene varsler rettighetshaver eller holder varer tilbake etter første ledd. Varselet skal opplyse om rettighetshaverens adgang til å søke om bistand fra tollmyndighetene og om fremgangsmåten for ødeleggelse av varer etter § 10-7, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter.

(4) Innen fire virkedager fra varselet etter første ledd ble gitt, kan rettighetshaveren levere en forenklet søknad om bistand fra tollmyndighetene. Søknaden skal inneholde opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd bokstav a, b, c og f. § 10-1 tredje ledd og § 10-2 gjelder tilsvarende.

(5) Tollmyndighetene skal avslutte tilbakeholdet og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet hvis rettighetshaveren ikke lar seg identifisere innen én virkedag eller ikke søker om bistand etter fjerde ledd innen fire virkedager fra varselet om tilbakehold ble gitt, eller hvis søknaden avslås.

(6) Departementet kan gi forskrift om ytterligere krav til forenklet søknad etter fjerde ledd.

§ 10-6. Undersøkelse av varer mv.

(1) Tollmyndighetene kan etter begjæring beslutte at rettighetshaveren, mottakeren eller dennes representant skal gis adgang til å undersøke varer som holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5.

(2) Tollmyndighetene kan også beslutte at eksemplarer av slike varer skal overlates til rettighetshaveren for undersøkelser. Varer som er overlatt til rettighetshaveren, skal returneres så snart undersøkelsene er fullført eller tilbakeholdet har falt bort. Rettighetshaveren er ansvarlig for skade på varer som oppstår i forbindelse med undersøkelser etter leddet her.

(3) Før varer besørges ødelagt etter §§ 10-7 eller 10-8, skal det tas vareprøver eller sikres andre bevis for varens art. Tollmyndighetene skal oppbevare vareprøvene på en måte som legger til rette for at prøvene kan fremlegges i en eventuell senere rettslig tvist.

§ 10-7. Forenklet fremgangsmåte for ødeleggelse av varer

(1) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake på grunnlag av et vedtak om bistand, uten at det må innledes rettssak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller andre forhold omfattet av § 10-1 første ledd, hvis

- a. rettighetshaveren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt, bekreftet at det foreligger inngrep og samtykket til ødeleggelse av varene, og
- b. mottakeren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt skriftlig samtykket til ødeleggelse av varene.

Hvis mottakeren innen ti virkedager ikke har motsatt seg ødeleggelse av varene, anses samtykke etter bokstav b som gitt, og varene kan ødelegges. Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 gjelder ikke i slike tilfeller.

(2) Fristen etter første ledd bokstav a og b er tre virkedager for lett bederverlige varer. For andre varer kan tollmyndighetene på begjæring forlenge fristen for rettighetshaveren etter første ledd bokstav a med inntil ti virkedager.

(3) Hvis vilkårene etter første ledd bokstav a ikke er oppfylt, skal tollmyndighetene avslutte tilbakeholdet og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet, med mindre rettighetshaveren godtgjør at det er innledet rettssak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller andre forhold nevnt i § 10-1 første ledd. Hvis vilkårene etter første ledd bokstav b ikke er oppfylt, skal tollmyndighetene varsle rettighetshaveren om dette. Rettighetshaveren må reise rettssak om inngrep innen ti virkedager fra varselet ble gitt, men innen tre virkedager for lett bederverlige varer.

(4) Hvis vilkårene etter første ledd ikke er oppfylt og rettighetshaveren ikke har godtgjort at det er innledet rettssak i samsvar med tredje ledd, skal tollmyndighetene avslutte tilbakeholdet av varene og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet.

(5) Departementet kan gi forskrift om ødeleggelse av varer mv. etter denne paragrafen, tidlig frigivelse av visse typer av varer og behandlingen av varer som skal besørges ødelagt.

§ 10-8. Småforsendelser

(1) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer i småforsendelser som holdes tilbake på grunnlag av et vedtak om bistand, hvis

- a. søknaden om bistand omfattet anvendelse av fremgangsmåten etter paragrafen her,
- b. det er begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varene utgjør inngrep i rett til et varemerke eller en design, inngrep i rett til en geografisk betegnelse beskyttet i forskrift etter matloven, eller inngrep i opphavsrett eller nærstående rettigheter etter åndsverkloven,
- c. varene ikke er lett bederverlige, og
- d. mottakeren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt, skriftlig har samtykket til ødeleggelse av varene.

Hvis mottakeren innen ti virkedager ikke har motsatt seg ødeleggelse av varene, anses samtykke etter bokstav d som gitt.

(2) På forespørsel kan tollmyndighetene gi rettighetshaveren opplysninger om de ødelagte varenes art og antallet varer.

(3) Hvis vilkårene for ødeleggelse etter første ledd ikke er oppfylt, skal rettighetshaveren varsles om dette og gis opplysninger som nevnt i § 10-5 andre ledd, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene. Tilbakeholdet skal oppheves og varene frigis så snart tollbehandlingen er avsluttet, med mindre rettighetshaveren innen ti virkedager regnet fra da varselet ble gitt, godtgjør at det er innledet rettsak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller annet forhold omfattet av § 10-1 første ledd.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som anses som småforsendelser og om ødeleggelse av varer.

§ 10-9. Tollbehandling, ansvar for lagerleie mv.

(1) Tollmyndighetenes tilbakehold av varer etter §§ 10-4 eller 10-5 endrer ikke plikten til å tollbehandle varene. Rettighetshaveren er ansvarlig for kostnadene til lagerleie i tidsrommet varer holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5, og skal varsles etter skattebetalingsloven § 14-10 annet ledd, på samme måte som mottakeren av varen, før varen kan tvangsselges på grunn av manglende betaling av lagerleie.

(2) Varer kan ikke selges etter § 11-6 så lenge de holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5. Det samme gjelder hvis det er fastslått ved dom eller følger av en bindende avtale mellom rettighetshaveren og mottakeren eller dennes representant at varene utgjør inngrep i en immaterialrettighet.

(3) Hvis vilkårene etter § 10-7 eller § 10-8 ikke er oppfylt, kan tollmyndighetene besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake, eller andre tiltak som gjelder varene, når dette følger av dom, eller når mottakeren eller dennes representant har gitt samtykke til det. Rettighetshaveren er ansvarlig overfor tollmyndighetene for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med ødeleggelse av varer eller andre tiltak som gjelder varene.

§ 10-10. Opphevelse og bortfall av midlertidig forføyning eller vedtak om bistand

(1) Når retten opphever en midlertidig forføyning etter tvisteloven § 34-7, jf. § 10-3 i loven her, eller treffer avgjørelse om at en slik midlertidig forføyning er falt bort, skal tollmyndighetene underrettes når avgjørelsen er rettskraftig. I tilfeller som nevnt i tvisteloven § 34-6 kan tollmyndighetene anmode retten om å treffe avgjørelse om at den midlertidige forføyningen er falt bort.

(2) Rettighetshaveren skal umiddelbart melde fra til tollmyndighetene om

- a. at en immaterialrettighet omfattet av vedtak om bistand er opphørt
- b. at rettighetshaveren av andre grunner ikke lenger er berettiget til å søke om bistand
- c. endringer i opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd.

(3) Hvis immaterialrettigheten er opphørt eller rettighetshaveren av andre grunner ikke lenger er berettiget til bistand fra tollmyndighetene, skal tollmyndighetene oppheve vedtaket om bistand. Hvis rettighetshaveren ikke oppfyller sine plikter etter kapitlet her, kan tollmyndighetene oppheve vedtaket. Hvis vedtaket oppheves, skal pågående tilbakehold avsluttes og tilbakeholdte varer frigis så snart tollbehandlingen er avsluttet. Rettighetshaveren skal underrettes.

(4) Hvis rettighetshaveren ikke oppfyller sine plikter etter kapitlet her, kan tollmyndighetene unnlate å holde tilbake varer eller frigi tilbakeholdte varer så snart tollbehandlingen er avsluttet, inntil rettighetshaveren oppfyller pliktene.

(5) Departementet kan gi forskrift om opphevelse og bortfall av midlertidig forføyning og om opphevelse og suspensjon av vedtak om tilbakehold.

Kapittel 11 Tilbakehold og beslag av varer mv.

§ 11-1. *Tilbakehold av betalingsmidler*

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake kontanter og andre likestilte betalingsmidler til sikring av overtredelsesgebyr som kan ilegges etter § 12-3 for brudd på deklareringsplikten.

(2) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av tilbakeholdet.

§ 11-2. *Tilbakehold av varer ved brudd på regler om tollbehandling mv.*

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake eller innhente varer som ikke er tollbehandlet i samsvar med § 3-1, og varer som er disponert over i strid med vilkår som følger av tollbehandlingen.

(2) Dersom varer som er tilbakeholdt eller innhentet etter første ledd, ikke tollbehandles eller avstås til tollmyndighetene, kan de selges etter § 11-6 eller destrueres etter § 11-7.

(3) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er holdt tilbake eller innhentet, og om dekning av kostnader som påløper.

§ 11-3. *Tilbakehold av varer som inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse*

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake eller innhente varer som inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse etter annen lov.

(2) Den deklarasjonspliktige skal underrettes om at varen er tilbakeholdt, og varsles om at varen kan bli destruert etter § 11-7 annet ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er holdt tilbake eller innhentet, og om dekning av kostnader som påløper.

§ 11-4. *Beslag av varer og transportmidler mv.*

(1) Er det skjellig grunn til mistanke om overtredelse av straffebestemmelsene i denne loven, eller i andre lover fordi varer inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse etter vedkommende lov, kan tollmyndighetene ta beslag i varer som antas å kunne inndras etter straffeloven kapittel 13. Det samme gjelder transportmidler og andre gjenstander som har vært brukt ved overtredelsen. For at beslaget skal kunne gjennomføres, skal fører av transportmiddel føre transportmiddelet til sted som tollmyndighetene bestemmer.

(2) Beslaglagte varer, transportmidler mv. skal opptegnes nøyaktig og merkes på en slik måte at forveksling unngås. Det skal så vidt mulig gis kvittering til den som hadde gjenstanden i sin besittelse.

(3) Departementet kan gi forskrift om klage på beslag.

§ 11-5. *Behandling av beslaglagte varer og transportmidler mv.*

(1) Tollmyndighetene kan ta varer og transportmidler mv. som er beslaglagt etter § 11-4, i forvaring frem til det foreligger endelig avgjørelse om inndragning, med mindre gjenstanden overleveres politi eller påtalemyndigheten.

(2) Varer som er utsatt for hurtig bedervelse, og levende dyr kan tillates deklarerert for prosedyren overgang til fri disponering. Tollbehandles varen, skal det samtidig deponeres et beløp som svarer til varens verdi, eller stilles annen sikkerhet for beløpet. Dersom eieren ikke vil overta varen eller eieren er ukjent, kan varen selges etter § 11-6 eller destrueres etter § 11-7 første ledd.

(3) Dersom inndragning ikke finner sted, skal varer og transportmidler mv. som er beslaglagt, leveres tilbake til eieren eller den som hadde varen eller transportmidlet mv. med seg ved inn- eller utførselen. Dersom vedkommende ikke er kjent eller har ukjent adresse i Norge, kan det som er beslaglagt selges etter § 11-6.

(4) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er beslaglagt, herunder at også andre varer kan utleveres på vilkår som nevnt i annet ledd, om deponering av lavere beløp enn varens verdi og om dekning av kostnader som påløper ved beslaget.

§ 11-6. Salg av varer mv.

Varer som kan selges etter § 11-2 annet ledd og § 11-5 annet og tredje ledd, skal selges etter reglene om tvangssalg i skattebetalingsloven § 14-10. Tollmyndighetene kan bestemme at varen skal tas hånd om på annen måte.

§ 11-7. Destruksjon av varer

(1) Varer som er holdt tilbake eller innhentet etter § 11-2 eller beslaglagt etter § 11-4, jf. § 11-5 annet ledd, kan destrueres når det anses nødvendig fordi varen er lite holdbar eller holder på å bli ødelagt.

(2) Varer som er holdt tilbake etter § 11-3, kan destrueres dersom mottakeren av varen er varslet og har gitt sitt samtykke til destruksjon innen én måned regnet fra da varslet ble gitt. Samtykke anses å være gitt når mottakeren av varen innen fristen ikke skriftlig har motsatt seg at varen destrueres. Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 gjelder ikke der mottaker ikke har gitt tilbakemelding innen fristen.

(3) Ved destruksjon av varer plikter den deklarasjonspliktige eller mottakeren av varen å dekke omkostningene ved destruksjonen og de omkostninger som tidligere er påløpt.

(4) Departementet kan gi forskrift om destruksjon av varer og om unntak fra klagerett over vedtak om destruksjon etter annet ledd.

Kapittel 12 Administrative reaksjoner og straff

§ 12-1. Tvangsmulkt

(1) For å fremtvinge levering av pliktige opplysninger kan tollmyndighetene ilegge den som har plikt til å gi opplysninger etter §§ 8-10 til 8-12, en daglig løpende tvangsmulkt når opplysningene ikke gis innen de fastsatte frister. Det samme gjelder når det er åpenbare mangler ved de opplysningene som er gitt. Tvangsmulkt kan også ilegges den som ikke retter seg etter et pålegg om bokføring etter § 8-16 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret.

(3) Tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum skal utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men ikke høyere enn ti rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige én million kroner.

(4) Ved et vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 unnlates. I melding om vedtak om tvangsmulkt, skal tollmyndighetene opplyse om hvilke plikter som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

§ 12-2. Overtredelsesgebyr

- (1) Tollmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor den som
- innfører en vare uten å oppfylle plikter ved ankomst til tollområdet etter kapittel 2
 - innfører en vare uten å oppfylle plikter etter kapittel 3
 - disponerer over en vare i strid med vilkår som følger av den deklarerte prosedyren etter kapittel 4
 - utfører en vare uten å oppfylle plikter ved avreise og tollbehandling etter kapittel 5
 - utsteder eller foranlediger utstedt uriktig eller ufullstendig opprinnelsesbevis, faktura eller annet legitimasjonsdokument i Norge, som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land
 - ikke oppfyller oppbevaringsplikten etter § 7-5
 - ikke medvirker til kontroll etter 8-13.
- (2) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav g kan utgjøre inntil 50 rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.
- (3) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse var umulig på grunn av forhold som ikke skyldtes den ansvarlige.
- (4) Vedtak om overtredelsesgebyr skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.
- (5) Dersom den som er ilagt overtredelsesgebyr, vil prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket, dersom parten ber om det, ikke iverksettes før søksmålsfristen løper ut eller en endelig rettsavgjørelse foreligger.
- (6) Departementet kan gi forskrift om utmåling av gebyret.

§ 12-3. Overtredelsesgebyr ved manglende deklarering av betalingsmidler

- (1) Ved brudd på plikten til å deklarere kontanter og andre likestilte betalingsmidler etter §§ 3-2 og 5-6 kan tollmyndighetene ilegge et overtredelsesgebyr på inntil 30 prosent av betalingsmiddelets pålydende.
- (2) Departementet kan gi forskrift om utmåling av gebyret.

§ 12-4. Bortfall av adgangen til å representere deklarasjonspliktige

Tollmyndighetene kan forby den som har opptrådt i strid med loven eller meddelt tillatelse, adgang til å representere deklarasjonspliktige av varer ved tollbehandlingen. Handlingen må ha vært av en slik karakter at vedkommende ikke anses egnet til å opptre som representant ved tollbehandlingen. Vedtaket skal gjelde for en bestemt periode.

§ 12-5. Straff for ulovlig vareførsel

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som

- inn- eller utfører en vare uten å fremlegge varen for tollmyndighetene etter § 2-4 eller § 5-4
- inn- eller utfører en vare uten å tollbehandle varen etter § 3-1 eller § 5-5

- c. disponerer over en vare i strid med vilkår som følger av den deklarerte prosedyren, jf. kapittel 4 eller § 5-9
- d. i Norge utsteder eller foranlediger utstedt uriktig eller ufullstendig opprinnelsesbevis, faktura eller annet uriktig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land.

§ 12-6. Straff for brudd på lås eller segl mv.

- (1) Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som rettsstridig bryter
- a. tollmyndighetenes lås eller segl
 - b. en lås eller et segl påsatt eller godkjent av utenlandsk tollmyndighet som Norge etter en konvensjon er forpliktet til å godta, eller
 - c. en annen stats tollsegl som er benyttet etter § 9-6.
- (2) Er en lås eller et segl som nevnt i første ledd rettstridig brutt, straffes den som er ansvarlig for låsen eller seglet med bøter, hvis bruddet skyldes forsømmelse fra vedkommendes side, eller hvis vedkommende ikke etter bruddet har truffet forsvarlige tiltak for å hindre at varer kunne fjernes eller forandres.
- (3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende når noen rettsstridig skaffer seg adgang til en vare som er under lås eller segl, selv om låsen eller seglet ikke er blitt brutt.

§ 12-7. Straff for unnlatt medvirkning ved kontroll mv.

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som unnlater å medvirke ved kontroll eller yte bistand etter §§ 8-5 og 8-13.

§ 12-8. Forsøk

Forsøk på overtredelser som nevnt i §§ 12-5 til 12-7 er straffbart og straffes på samme måte som fullbyrdet overtredelse.

§ 12-9. Grov overtredelse

Grov overtredelse som nevnt i §§ 12-6 og 12-7 straffes med bot eller fengsel inntil seks år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den

- a. har stort omfang
- b. kunne ha ledet til unndragelse av et betydelig beløp i skatter eller avgifter
- c. er utført på en måte som i særlig grad har gjort den vanskelig å oppdage
- d. gjelder varer som er underlagt særlige vilkår for inn- og utførsel
- e. er begått ved flere anledninger eller over lengre tid
- f. er begått av flere i fellesskap eller har et planmessig eller organisert preg
- g. er utført ved å misbruke stilling eller tillitsforhold
- h. er utført under utøvelse av næring eller gjelder en vare som var bestemt til omsetning.

§ 12-10. Grovt uaktsom overtredelse

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes grovt uaktsom overtredelse som nevnt i §§ 12-6 til 12-8.

§ 12-11. Forenklet forelegg

(1) Tollmyndighetene kan ilegge straff ved forenklet forelegg for mindre alvorlige overtredelser. Forenklet forelegg ilegges etter faste satser, på stedet eller i ettertid. I forenklet forelegg kan straffebudet og det straffbare forholdet betegnes ved stikkord eller på lignende måte.

(2) Forelegget skal omfatte inndragning av varene som har vært gjenstand for overtredelsen, eller et beløp som svarer til varenes verdi.

(3) Forelegg som er skrevet ut på stedet, faller bort dersom det ikke straks vedtas. Er siktede under 18 år, kan det gis en kort frist for vedtagelse av forelegget. For forelegg som er skrevet ut i ettertid, gjelder straffeprosessloven § 256 første ledd nr. 5 tilsvarende. Slikt forelegg faller bort dersom det ikke vedtas innen fristen.

(4) Påtalemyndigheten kan til gunst for siktede oppheve et vedtatt forelegg.

(5) Departementet kan gi forskrift om bruk av forenklet forelegg, herunder om hvilke overtredelser som omfattes, bøtesatser, subsidiær fengselsstraff, inndragning og fremgangsmåten når forelegget skrives ut i ettertid.

Kapittel 13 Handelstiltak

§ 13-1. Opplysningsplikt i handelstiltakssaker

(1) Dersom det vurderes å iverksette handelstiltak mot visse vareslag etter dette kapitlet eller å forlenge allerede iverksatte tiltak, kan departementet eller den myndighet departementet bestemmer innhente eller la innhente nærmere opplysninger om priser, produksjon, omsetning, fortjeneste og andre forhold om slike eller lignende vareslag, utenlandske så vel som innenlandske.

(2) Plikt til å legge frem opplysninger som nevnt i første ledd påhviler enhver som innfører, produserer, bearbeider eller omsetter slike varer. Opplysningsplikt har også

- myndigheter som har til oppgave å føre kontroll med at bestemmelsene i konkurranselovgivningen overholdes
- myndigheter som har til oppgave å gjennomføre regulering og kontroll av vareførselen.

(3) Opplysningspliktige etter første og annet ledd kan gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at regnskapsmateriale, bøker og dokumenter som er hos slike myndigheter, blir kontrollert etter § 8-13.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelsesmyndighet og opplysningsplikt.

§ 13-2. Handelstiltak mot dumping (antidumpingtiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger dumping, og at dumpingten volder eller truer med å volde vesentlig skade for næringsvirksomhet i tollområdet, eller vesentlig forsinkelse av slik virksomhet, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette antidumpingtiltak. Antidumpingtiltak kan også iverksettes etter anmodning fra et tredjeland, der dumpingten volder eller truer med å volde vesentlig skade for en næringsvirksomhet i vedkommende land.

(2) Antidumpingtiltak i form av en særskilt antidumpingtollavgift må ikke pålegges utover hva som antas å motsvare dumpingmarginen, slik denne beregnes etter § 13-3. Antidumpingtollavgift pålegges innførsel av dumpet vare som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt pristilsagn. Dersom det er praktisk mulig, skal det fremgå av pålegget hvilke leverandører tiltaket retter seg mot.

(3) Antidumpingtiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke skade som følge av dumping, og tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier det. Når det er grunn til det, skal myndighetene av eget tiltak eller på anmodning vurdere om det etter en viss tid er nødvendig å opprettholde tiltaket.

(4) Antidumpingtiltak kan iverksettes som midlertidig tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Et midlertidig tiltak skal vare så kort som mulig og ikke lenger enn fire måneder. Dersom eksportører som representerer en betydelig andel av den aktuelle handelen, ber om det, kan tiltaket vare i inntil seks måneder. Varigheten kan utvides til henholdsvis seks og ni måneder dersom undersøkelsene viser at en tollavgift som er lavere enn dumpingsmarginen, vil være tilstrekkelig til at det ikke påføres noen skade.

(5) Antidumpingtiltak skal oppheves senest fem år etter den dagen det ble iverksatt, med mindre det på grunnlag av en ny gjennomgang er sannsynliggjort at dumping og skaden fortsetter eller vil oppstå på ny.

(6) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette antidumpingtiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av antidumpingtiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet.

(8) Departementet kan gi forskrift om antidumpingtiltak.

§ 13-3. Definisjon av dumping

(1) Med dumping menes innførsel av vare

- a. til en pris som er lavere enn den under vanlige handelsforhold sammenlignbare prisen ved salg av tilsvarende vare bestemt til forbruk i vedkommende eksportland eller
- b. hvis slik hjemmemarkedspris i eksportlandet ikke foreligger, til en pris som enten
 1. er lavere enn den under vanlige handelsforhold høyeste sammenlignbare eksportpris for tilsvarende vare som utføres til et annet land, eller
 2. er lavere enn hva det koster å fremstille varen i opprinnelseslandet, med et rimelig tillegg for administrasjons- og salgskostnader og generelle kostnader samt fortjeneste.

(2) Ved sammenligning av prisene skal det tas hensyn til ulikheter i salgs- og leveringsvilkår, transportkostnader, skattlegging og andre forhold av betydning for sammenligningen.

(3) Definisjonen i første ledd kan fravikes dersom antidumpingtiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for det.

§ 13-4. Undersøkelser mv. i antidumpingsaker

(1) Klage over dumpingimport skal rettes til departementet og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om ilegges av antidumpingtiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, dumpingsmarginen er minimal eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha relevans. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de ble igangsatt.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i antidumpingsaker etter denne paragrafen, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om antidumpingtiltak, og betaling og tilbakebetaling.

§ 13-5. Handelstiltak mot subsidier (utjevningstiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger direkte eller indirekte subsidiering av varer som eksporteres til Norge, og at subsidieringen volder eller truer med å volde vesentlig skade, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette utjevningstiltak.

(2) Utjevningstiltak i form av en særskilt utjevningstollavgift må ikke overstige hva som antas å motsvare den subsidie som er fastslått, beregnet per enhet av den subsidierte og eksporterte varen. Vedtak etter første ledd skal uttrykkelig gjøre rede for utregningsmåten i det enkelte tilfelle, som skal være i samsvar med de avtaleforpliktelser som gjelder. Utjevningstollavgift skal pålegges alle subsidierte varer som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt avkall på de aktuelle subsidiene, eller som har gitt pristilsagn.

(3) Utjevningstiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke den skaden som subsidiene forårsaker. Tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier det.

(4) Utjevningstiltak kan iverksettes som midlertidig tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Slikt midlertidig tiltak kan ikke vare lenger enn 120 dager.

(5) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette utjevningstiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(6) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av utjevningstiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet av tiltaket.

(7) Departementet kan gi forskrift om utjevningstiltak.

§ 13-6. Definisjon av subsidier

(1) Med subsidier menes økonomisk bidrag fra offentlig myndighet når det gis en fordel ved at

- a. det offentliges praksis innebærer direkte pengeoverføringer (gave, lån, kapitaltilførsel mv.) eller potensielle direkte overføringer av penger eller forpliktelser (lånegarantier mv.)
- b. offentlige krav som ellers er forfalt, frafalles eller ikke innkreves
- c. det offentlige leverer varer eller yter tjenester ut over generell infrastruktur, eller kjøper varer
- d. det offentlige foretar innbetalinger til en finansieringsordning eller overlater til, eller pålegger, en privat aktør en eller flere oppgaver som vanligvis hører under det offentlige, og som er beskrevet i bokstav a til c, og dette uten reell grunn avviker fra den praksis det offentlige vanligvis følger
- e. det gis en eller annen form for inntekts- eller prisstøtte som direkte eller indirekte fører til økning i eksporten av en vare.

(2) Definisjonen i første ledd kan fravikes såfremt utjevningstiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.

§ 13-7. Undersøkelser mv. i subsidiesaker

- (1) Klage over subsidiert import skal rettes til departementet og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om ileggelse av utjevningstiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.
- (2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, dersom subsidieandelen er minimal, eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha betydning. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.
- (3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.
- (4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i subsidiesaker, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om utjevningstiltak, og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-8. Beskyttelsestiltak og mottiltak

- (1) Finner departementet at en vare som følge av en uforutsett utvikling blir importert i slik økende mengde og under slike forhold at dette volder eller truer med å volde alvorlig skade for norske produsenter av lignende eller konkurrerende varer, kan Kongen innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette beskyttelsestiltak.
- (2) Undersøkelser av om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak, skal gjennomføres etter § 13-9. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 13-1.
- (3) Beskyttelsestiltak skal bare brukes så langt det er nødvendig for å hindre eller rette opp alvorlig skade og å lette nødvendige tilpasninger. Tiltaket skal iverksettes i form av en særskilt tollavgift på angjeldende varer uten hensyn til deres opprinnelse eller i form av kvantitative reguleringer som kan fordeles slik at berørte land gis en forholdsmessig andel. Beskyttelsestiltak skal ikke vare utover en periode på fire år, hvis ikke det på nytt fastslås at tiltak fortsatt er nødvendig. Midlertidig beskyttelsestiltak kan iverksettes med inntil 200 dagers varighet.
- (4) Kongen kan iverksette avtale med annen stat om handelskompensasjon for negative virkninger av beskyttelsestiltak som nevnt i første ledd.
- (5) Dersom norske produsenter rammes av andre lands beskyttelsestiltak, kan Kongen iverksette mottiltak i form av rebalanserende tiltak, herunder opphevelse av tollavgiftsmessige innrømmelser.
- (6) Vilklårene i første og annet ledd kan fravikes såfremt beskyttelsestiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.
- (7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av beskyttelsestiltak og mottiltak.
- (8) Departementet kan gi forskrift om beskyttelsestiltak og mottiltak.

§ 13-9. Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker

- (1) Beskyttelsestiltak kan bare iverksettes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser og iverksetting av beskyttelsestiltak, sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for. Fra kunngjøring til iverksetting skal det gå minst to dager.

(2) Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om beskyttelsestiltak, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-10. Spesielle beskyttelsestiltak for landbruksvarer

(1) Dersom den importerte mengden av en landbruksvare overstiger et nærmere bestemt referansenivå eller importprisen for en vare faller under en nærmere bestemt referansepris, kan Kongen innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, iverksette spesielle beskyttelsestiltak, herunder pålegge en særskilt tollavgift på vedkommende vare i tillegg til ordinær tollavgift.

(2) Undersøkelser av om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak etter første ledd, skal gjennomføres slik som bestemt i § 13-11. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 13-1.

(3) Volumbasert beskyttelsestollavgift etter denne paragrafen kan ikke overstige en tredjedel av den ordinære tollavgiftsatsen som gjelder for det året tiltaket ble truffet for.

(4) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av beskyttelsestiltak sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for.

(5) Departementet kan gi forskrift om økning av tollavgift etter denne paragrafen.

§ 13-11. Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker for landbruksvarer

(1) Spesielle beskyttelsestiltak for landbruksvarer kan bare iverksettes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser. Fra kunngjøring til iverksetting skal det gå minst to dager.

(2) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(3) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om spesielle beskyttelsestiltak, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-12. Opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser

(1) Kongen kan, i tilfeller hvor Tvisteløsningsorganet i Verdens Handelsorganisasjon gir Norge rett til å oppheve innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen, iverksette de tiltak som Tvisteløsningsorganet har gitt sin tilslutning til, herunder endre gjeldende tollavgiftsatter.

(2) Departementet skal i forskrift kunngjøre vedtak om tiltak etter første ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen etter denne paragrafen. Det samme gjelder opphevelse av innrømmelser eller vedtak i tvisteorgan under andre handelsavtaler enn WTO.

Kapittel 14 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

§ 14-1. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel.

§ 14-2. Overgangsbestemmelser

Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

§ 14-3. Forslag til endringer i andre lover

Fra det tidspunktet loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 67 annet ledd bokstav c skal lyde:

c. overtredelse av militær straffelov § 34 annet ledd annet straffalternativ, jf. tredje ledd, vareførselsloven § 12-9, skatteforvaltningsloven §§ 14-12 og 14-13, utlendingsloven § 108 tredje ledd, jf. sjette ledd, regnskapsloven § 8-5 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, alkoholloven § 10-1 annet ledd, arbeidsmiljøloven § 19-1 annet ledd, allmenngjøringsloven § 15, kystvaktloven § 36 annet ledd, viltloven § 56 første ledd annet punktum, forurensningsloven § 78 første ledd og § 79 tredje ledd, produktkontrollloven § 12 første ledd, svalbardmiljøloven § 99 første ledd første punktum og transplantasjonslova § 23a.

2. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endring:

§ 10 skal lyde:

§ 10. Tolloppsyn

Kystvakten kan føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av vareførselsloven blir overholdt.

3. I lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

I den tilstøtende sone kan det føres kontroll med lovgivning om vareførsel og tollavgift, skatt, innvandring og helse. Den tilstøtende sone støter opp mot sjøterritoriet og har en yttergrense som ligger i en avstand av 24 nautiske mil (44 448 meter) fra nærmeste punkt på grunnlinjen.

4. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 14-10 skal lyde:

§ 14-10. Tvangssalg av varer mv. etter vareførselsloven

(1) Salg av varer mv. etter vareførselsloven § 4-4 tredje ledd og § 11-6 skal skje gjennom namsmyndighetene etter reglene om tvangssalg i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 så langt de passer.

(2) Skattekontoret kan begjære varen solgt 14 dager etter at skriftlig varsel er sendt den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen. Ved salg etter vareførselsloven § 11-6, jf. § 11-2 annet ledd og § 11-5 annet og tredje ledd, skal den deklarasjonspliktige om mulig varsles. Hvis varen ikke er deklarerert, skal den antatte mottakeren eller eieren om mulig varsles. Har den antatte mottakeren eller eieren ukjent adresse, kan salget skje 14 dager etter at varene er hentet inn eller tilbakeholdt etter vareførselsloven § 11-2, eller når fristen tollmyndighetene har satt for tollbehandling av varene er utløpt.

(3) Skattekontoret kan angi om varene skal selges for fri disponering eller uten at varen er gått over til fri disponering, jf. vareførselsloven § 4-1.

(4) Salget avsluttes ved at salgssummen utbetales til de berettigede. Kostnadene ved tvangssalget dekkes forlods av salgssummen. Deretter dekkes kravet på tollavgift, særavgifter og merverdiavgift før omkostningene ved lagerholdet. Panthavere og andre innehavere av begrensede rettigheter skal deretter ha dekning etter prioritet.

(5) Etter at samtlige krav er dekket, skal den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen ha et eventuelt overskytende beløp dersom vedkommende melder seg innen tre måneder etter at salget fant sted. Etter utløpet av denne fristen tilfaller beløpet statskassen.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder om skattekontorets adgang til å kreve dekket omkostninger.

5. I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister gjøres følgende endring:

§ 34-7 annet ledd skal lyde:

(2) For midlertidige forføyninger etter paragrafen her gjelder i tillegg til loven her reglene i vareførselsloven §§ 10-3 til 10-6 og §§ 10-9 og 10-10. § 34-4 gjelder ikke.

6. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd skal lyde:

Dersom ikke annet er bestemt, skal inn- og utreise skje over grenseoverganger fastsatt av departementet. Indre Schengengrense kan passeres hvor som helst såfremt det ikke er innført midlertidig grensekontroll. Slik grensekontroll kan bare innføres hvis det foreligger en alvorlig trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet. Vareførselsloven gjelder ved passering av indre Schengengrense. Kongen kan fastsette nærmere regler i forskrift.

